

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 862209/7

בבית הדין הרבני האזורי באר שבע

לפני כבוד הדיינים:

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד, הרב עובדיה חפץ יעקב, הרב אברהם צבי גאופטמן

התובע: פלוני (ע"י ב"כ עו"ד עזרא אשרי)

נגד

הנתבע: פלונית (ע"י ב"כ עו"ד נתנאל מויאל)

הנדון: קביעת סמכות בכריכה על אף בקשת התובעת לסגירת תיק הגירושין

פסק דין

בפני ביה"ד תביעה של הבעל לחלוקת רכוש, אשר הוגשה לראשונה ביום 23.2.2021. ב"כ האשה מתנגד לסמכות ביה"ד לדון בחלוקת הרכוש, ואף הגיש תובענה לחלוקת רכוש בביהמ"ש.

רקע עובדתי והליכים משפטיים

ביום 6.1.2021 הגישה האשה תביעת גירושין וכתובה, בה העלתה טענות כלפי בעלה. בכתב הגנה מיום 21.1.2021 הכחיש הבעל את טענות האשה כלפיו, ואדרבה, טען טענות כלפיה, וסיים:

"למרות האמור עקב גילו העדיף את השלום. הבעל היה מוכן לסבול אלימות מילולית, פיזית [...]

לפיכך, מאחר והאישה חפצה בגירושין, הבעל לא ימנע זאת ממנה, כמוכן תוך כדי שלילת כתובתה."

בפרוטוקול הדיון הראשון ביום י' באדר תשפ"א (22.02.2021):

ביה"ד [לאשה]: פתחת תיק גירושין את רוצה להתגרש?

האישה: כן. לדעתי אין מקום לתקן [...]

ביה"ד [לבעל]: מה אתה אומר על הדברים שאמרה?

הבעל: אין לי בעיה ללכת לטיפולים תמיד רציתי ללכת, תמיד זה לא התאים לה. ברמה העקרונית תמיד מוכן ללכת לטיפול, ושמרתי על שלום הבית והמשפחה בעשר שנים הללו, עד שהתייאשתי ועזבה את הבית [...]

ביה"ד: השאלה האם יש סיכוי להקפיא לחודש חודשיים.

האישה: התשובה היא לא. אני נחרצת להתגרש [...]

הבעל: אם היא נחרצת לא אכריח אותה [...]

ב"כ האישה: יש תיקים בביהמ"ש. יש הסכמה להתגרש, כל שאר הדברים בביהמ"ש [...]

ב"כ הבעל: אין רכוש בביהמ"ש. הבית שלו. יש צבירה של זכויות. בביהמ"ש יש רק משמורת ומזונות. הדירה שלו מלפני הנישואין [...]

ב"כ האישה: שיכרוך כמו שצריך [...]

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ב"כ הבעל: אין תביעה רכושית בביהמ"ש אז על מה מדובר? אני מוכן שזה יידון כאן."

למחרת הדיון, ביום י"א באדר תשפ"א (23.2.2021), הוציא ביה"ד החלטה, בה כתב:

"ביה"ד ממליץ לצדדים לשקול פעם נוספת את החלטתם להתגרש, ולפנות לגורם מקצועי לברור המשך דרכם המשותפת.

ביה"ד ממליץ לב"כ הצדדים לשוחח ביניהם ולהביא את הצדדים להסכמות בכל הנושאים השנויים במחלוקת."

במקביל, באותו יום הגיש ב"כ הבעל תביעה לחלוקת רכוש, בה הזכיר רכוש הצדדים, הכולל חשבונות, זכויות מעבודה, כלי רכב, משק ע"ש הבעל טרום הנישואין, והלוואות, וסיים: "לפיכך, יתבקש כב' בית הדין להזמין את הנתבעת לדיון וליתן פסק דין ביחס לרכוש..."

נקבע מועד דיון, באותו מועד שנקבע כבר לדיון בתביעת הגירושין של האשה.

ביום 29.4.2021 הגיש ב"כ הבעל בקשה לחתימה על פסיקתא המופנית לבנק בה ניהלה האשה את חשבונה, להמציא לב"כ הבעל תדפיס עו"ש של האשה, וכן יתרות החסכונות, ני"ע, וקופת גמל. ביה"ד חתם על הפסיקתא עוד באותו יום.

ביום 20.5.2021, כשבוע וחצי לפני הדיון שנקבע, הגיש ב"כ האשה בקשה לסגירת תיק הגירושין וכתובה, כאשר נימק את הדברים שהתובעת שמעה את דברי ב"כ הבעל ואת דברי ביה"ד, וראתה את החלטת ביה"ד, והבינה שאין טעם בניהול תביעת גירושין, כאשר הבעל טוען לשלוב"ב וביה"ד ממליץ על פניה לגורם מקצועי. לדבריה, הצדדים הופנו לטיפול במסגרת תביעת המשמורת המתנהלת בביה"מ, שטרם החל. בכך, התובעת אינה מעוניינת להתגרש כעת, ומבוקש מביה"ד למחוק את התובענה, לסגור את התיק, ולבטל את הדיון שנקבע.

ביה"ד העביר לתגובת הבעל, אשר בקש ביום 24.5.2021 לדחות את הבקשה, תוך כדי נימוק שהאשה ממשיכה להילחם בביהמ"ש ביחס למזונות והסדרי השהות. לטענתו, אין פני האשה לשלוב"ב בכנות, ומטרתה היא "להפיל" את התביעה הרכושית שהאיש הגיש בביה"ד, לסלול את הדרך להגישה בביהמ"ש. בנוסף טען שאם כוונתה לשלוב"ב רצינית, אדרבה, תמחוק את תביעתה למזונות ולמשמורת בביהמ"ש. עוד הזכיר שלפי תקנה עח(6) בתקנות הדיון בבתי-הדין הרבניים בישראל, התשנ"ג, ההחלטה האם לקבל או לדחות את הבקשה לסגירת התיק מסורה לשיקול דעת ביה"ד.

בעקבות התנגדות הבעל, קבע ביה"ד באותו יום, י"ג בסיון תשפ"א (24.05.2021): "לאור התנגדות הבעל הדיון יתקיים כמועדו. בקשות וטענות הצדדים יידונו בדיון".

ביום 27.5.2021 הגיש ב"כ האשה בקשה נוספת לסגירת התיק, וכתב: "התובעת מעוניינת לסגור את התיק ואין אפשרות להכריח אדם לנהל תביעה מטעמו".

ביה"ד החליט שוב, באותו יום: "ההחלטה מתאריך י"ג בסיון התשפ"א (24/05/2021) בתוקף".

ביום הדיון, כ"ח בסיון תשפ"א (08.06.2021), טרם התקיים הדיון, הגיש הבעל תביעת גירושין נוספת מטעמו, בה גם כתב שכורך את ענייני הרכוש של הצדדים.

בפרוטוקול הדיון:

"ב"כ האשה: ביקשנו לסגור את התיק.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ביה"ד [לאישה]: מה עמדתך העקרונית? להתגרש?
האישה: לא כרגע.

ביה"ד: מחר מחרתיים כן? את רוצה שלום בית?
האישה: לא יודעת עדיין [...]

ביה"ד: אם מבקש שלום בית, את מוכנה להקשיב, אך אם רוצה להתגרש...
האישה: לא יודעת. רוצה לסגור את התיק היום.

ביה"ד: הבעל גם פתח היום תיק גירושין [...]

ביה"ד: מה עמדתך העקרונית?

האישה: לאור מה שעשה עד עכשיו זה הכניס אותי למצב של בלבול. רוצה
לשקול את הדברים שוב [...]

ביה"ד [לבעל]: פתחת תיק גירושין אתה רוצה להתגרש?

הבעל: תמיד רציתי שלום בית, אך היא עזבה את הבית ואני תמיד בעד שלום
אך לא מצב נורמלי שאישה עוזבת את הבית ואני נמצא לבד בלי אישה.

ביה"ד: אם האישה תהיה מוכנה ללכת להליך של שלום בית, האישה אמרה
שמבולבלת ואם רוצה לבחון את הדברים אצל גורם מקצועי, תלכו לגורם
מקצועי? תסכים לכזה דבר.

הבעל: אין לי בעיה [...]

ביה"ד: את מוכנה לחשוב על כזה דבר?

האישה: מוכנה לשקול.

ביה"ד: את התיק של האישה נסגור.

ב"כ הבעל: מבקשים הוצאות.

ביה"ד: הוצאות על מה? פתחתם תיק בעצמכם.

ב"כ הבעל: יש כאן תרגיל המטרה לפתוח [...]

ביה"ד [לאישה וב"כ]: מה אתם רוצים לעשות עם תיק?

ב"כ האישה: גם תיק כתובה לסגור. סוגרים את התביעות מבחינתנו [...]

ב"כ הבעל: להקפיא."

בהחלטה מאותו יום, קבע ביה"ד (חתום בדיין יחיד):

"א. לסגור את התיקים שפתחה האישה.

ב. בהסכמת הצדדים:

1. להקפיא את התיקים שפתח הבעל.

2. לפנות לייעוץ ולטפול זוגי ומקצועי לבירור המשך דרכם המשותפת.

ג. לבקשת מי מהצדדים חוות הדעת של היועץ הזוגי

ד. בעניין הוצאות שביקש ב"כ הבעל על מחיקת התביעה יידון בסיום
ההליכים בין הצדדים ככל שיידרש ולא יחזרו לשלו"ב."

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

פחות משבועיים לאחר מכן, ביום 20.6.2021, הגיש ב"כ הבעל בקשה דחופה לחידוש הדיון, בה טען שכבר ביום 19.5.2021¹ הגישה האשה תביעה רכושית לביהמ"ש, ולא הודיעה לביה"ד על כך בדיון בפניו, אלא דבקה בדעתה שמוכנה לעשות נסיון לשלום"ב. חזר על טענתו שכל מטרתה בבקשתה לסגירת התיקים היתה להפיל את תביעת הרכוש של הבעל לביה"ד, ולסלול את הדרך להגיש תביעה מקבילה לביהמ"ש, ושיש כאן חוסר תום לב משווע. בקש מביה"ד לקבוע מועד קרוב לדיון בתביעה הרכושית ובתביעת הגירושין שלו, וכן לבטל את ההחלטה בדבר מחיקת תביעת הגירושין של האשה, ולחייבה בהוצאות משמעותיות.

בתגובת ב"כ האשה מיום 27.6.2021 כתב שהאשה לא עשתה "תרגיל משפטי", ולא ניתן להכריח אדם לנהל תיק בו הוא התובע. עוד כתב שאין סמכות לביה"ד לדון בתביעת הרכוש, מכיוון שהאיש הגיש את תביעתו לגירושין ביום 8.6.2021, אחרי שהאשה הגישה את תביעתה לביהמ"ש ביום 19.5.2021, והאשה לא נתנה את הסכמתה לסמכות ביה"ד. לטענתו, האשה הגיעה לפגישת הייעוץ הזוגי בנפש חפצה, אך הבעל התפרץ כלפיה. האשה הסכימה להקפיא את תביעתה לביהמ"ש² כל עוד מתקיים טיפול זוגי, כפי שהאיש הסכים להקפיא תביעתו לגירושין.

בעקבות התנגדות האשה לסמכות ביה"ד, כתב ביה"ד בהחלטה מיום כ' בתמוז תשפ"א (30.06.2021):

"ב"כ האשה בתוך תגובתו, שולל את סמכות ביה"ד בחלוקת הרכוש, למרות שתקן חלוקת הרכוש נפתח כבר מיום 23.2.2021.

ככל שב"כ האשה עומד על טענתו זאת, עליו להגיש סיכומים בנושא הסמכות בחלוקת רכוש תוך 10 ימים, אשר יועברו לתגובת הצד השני תוך 10 ימים נוספים ימים.

ככל שיתברר שהטענה נגד סמכות ביה"ד היא טענת סרק, ובפרט אם יש בכך חוסר תום לב כפי שטענו הבעל וב"כ, ביה"ד ישקול חיוב הוצאות הן לצד השני והן לאוצר המדינה עבור הטיפול בנושא הסמכות."

הוגשו סיכומי שני הצדדים בענין סמכות ביה"ד בתביעת הרכוש של הבעל, וכעת יש להכריע.

טענות הצדדים

טענות האשה

- לא ניתן להכריח אדם לנהל תיק בו הוא התובע.
- הבעל הגיש את תביעתו לגירושין ביום 8.6.2021, אחרי שהוגשה תביעה מטעם האשה בענייני הרכוש לביהמ"ש ביום 19.5.2021.
- תביעת האיש בענייני רכוש ביום 23.2.2021 הוגשה כתביעה יחידה לביה"ד ללא כריכה, מבלי שהגיש תביעת גירושין באותה עת, וכן לא צוין כי התביעה כרוכה, או שהוא מעוניין בגירושין או תובע אותם.

¹ בבקשה נכתב 23.5.2021, אך בכתב התביעה לביהמ"ש שצורפה מופיע תאריך 19.5.2021, וכן כתבה האשה בסיכומיה.

² בתגובה כתוב במקור "לביה"ד", אך זו ט"ס ניכרת, והכוונה "לביהמ"ש", כפי שאכן תוקן בסיכומי האשה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- סמכות ביה"ד מתקבלת רק לאחר שהכריכה תעבור את "המבחן המשולש", ואינה עוברת בנדרון זה.
- לא התקיים דיון בביה"ד בתביעת הרכוש, וכן לא התקיים דיון לגופו של ענין בתביעת הגירושין, ורק התקיים טרם הגשת התובענה בביהמ"ש דיון בתביעת הגירושין של האשה, שם טען הבעל לשל"ב.
- לא הוסכם על סמכות ביה"ד, לא הוגשה תביעה כנה, לא היתה כריכה כנה/כדין, וכל מטרת התביעה הרכושית בביה"ד הינה ניסיון למנוע מהגשת תביעה לביהמ"ש האזרחי.
- אין במקרה דנן תביעה במקום אחד לצורך "חיסול יעיל של יחסי בני הזוג", שכן לפני ביהמ"ש מתנהלת גם תובענה למשמורת ומזונות (בנוסף על תביעת האשה הרכושית).
- תביעת הבעל לגירושין הוגשה כשלושה וחצי חודשים לאחר תביעתו הרכושית, כך שלא ניתן לראות אותה ככרוכה, וכן תביעת הגירושין לא היתה כנה והוגשה בחוסר תום לב, אלא כניסיון לחסום את דרכה של האשה לניהול תביעתה בביהמ"ש.
- ניסוח התביעה הרכושית היא סתמית מאד, ללא פירוט הנכסים אלא כאמירות בעלמא, ואינה עונה על הדרישה לכריכה כנה, ובכוחו להצביע על חוסר תום לב, כפי שמצוין בע"א 423/79 צברי נ' צברי.
- בדברי השופט ברק בבג"צ 5679/03 שתביעות רכוש אינן יכולות לבוא בגדר תביעות עצמאיות מכוח סעיף 9 בחוק שיפוט בתי דין רבניים (נישואין וגירושין) תשי"ג-1953, וכן אינה כרוכה מעצם טיבה וטבעה, ונדרשת כריכה בתביעת הגירושין.
- הבעל לא הסכים לגרש ללא וויתור האשה על כתובתה, כאשר התניית מתן הגט בויתורים של הצד שכנגד עשויה ללמד על חוסר כנות, כדברי כב' השופט עמית בבג"צ 2862/14.
- אם תביעת הגירושין נדחתה, אז נופלת עם תביעת הגירושין גם כל תביעה שנכרכה בה, כדברי כב' השופטת ביניש בבג"ץ 8497/00.

טענות הבעל

- האשה אינה מעוניינת בשלום בית אמיתי, ומעוררת מחלוקת בנושא הסדרי השהות.
- האשה פתחה תיק הוצל"פ לגבות חוב המזונות.
- האשה גובה מזונות גבוהים, תוך כדי מסירת עובדות שקריות ונלחמת שלא לשנותם.
- האשה אמרה במפורש לבעלה שאינה מעוניינת [בשלו"ב – א.ד.], ודבריה בפני ביה"ד והמטפל הינה הצגה בלבד.
- האשה הגישה תביעה לגירושין ולכתובה ביום 6.1.2021.
- ביום 22.2.2021 התקיים דיון בביה"ד. האשה טענה שנחושה להתגרש, וכן בקשה לסדר את הגט ולאחר מכן לדון בכתובה. האיש טען שיש צורך להכריע בכל הנושאים במחלוקת קודם סידור הגט. נקבע דיון הוכחות ליום 8.6.2021.
- ביום 23.2.2021 הגיש האיש תביעה רכושית לביה"ד, בהתאם לתכלית תוצאות הדיון.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- במהלך חודש 5/2021 הגישה האשה בקשה לביה"ד למחיקת תביעתה לגירושין ולכתובה בטענה שמעוניינת לנסות שלו"ב, ולא ציינה כי הגישה תביעה רכושית לביהמ"ש, ואף לא מסרה אותו לאיש או לבא כוחו עד לאחר הדיון בביה"ד ב-6/2021.
- לאחר תגובת האיש, ביה"ד החליט לא למחוק את התביעה.
- האשה שבה וטענה בביה"ד בדיון ב-8.6.2021 כי רצונה לבחון שלו"ב, אך אין פיה ולבה שווים, ועשתה כן רק להכשיר את הדרך להגיש תביעה רכושית לביהמ"ש.
- לפני הדיון, הגיש האיש תביעת גירושין וכרך בה בכנות את תביעתו הרכושית אשר הגיש ב-2/2021.
- התביעה הרכושית שהגישה האשה בביהמ"ש הוגשה ללא סמכות, שכן תביעת הגירושין של האשה טרם נמחקה ע"י ביה"ד, ונמחק רק ביום 8.6.2021 לאחר שהיתה תביעת גירושין של האיש אשר כרך בה כדיון ובכנות את התביעה הרכושית, כך שאין סמכות עניינית לביהמ"ש לדון בתביעה.
- ביה"ד אף נתן צווים במסגרת התביעה הרכושית שהגיש האיש.
- האשה עושה "תרגילים משפטיים" שאין מקומם לא בביהמ"ש ולא בביה"ד.

דיון והכרעה

נקדים ונאמר כי אכן תביעה רכושית בביה"ד זקוקה לכריכה בתביעת גירושין, אולם כבר נקבע בפסיקה שגם הצד הנתבע בתביעת הגירושין יכול לכרוך עניינים נוספים בתביעת הגירושין של הצד התובע במהלך ההתדיינות. נצטט בזה מדברי ביה"ד הגדול בירושלים (תיק 966076/2) בפס"ד מיום כ"ח באייר התשע"ה (17.05.2015), אשר סיכמו את הענין, תוך כדי הבאת מקורות משפטיים:

"כדי שבית הדין ירכוש סמכות שיפוט ייחודית בעניין, נדרשת כריכה של ענייני הרכוש בתביעת הגירושין (ראו [בג"ץ 8497/00 פייג-פלמן נ' פלמן, פ"ד 118 \(2\) 118](#)). אלא שכריכה אינה חייבת להיעשות בדרך פורמלית מוגדרת ואין מניעה לכרוך אף במהלך הדיון או בכל שלב אחר וכל עוד ההליכים לא הגיעו לסיומם.

ראו דברי הנשיא השופט א. ברק (בדימ') [בבג"ץ 5679/03 פלוני נ' מדינת ישראל](#), [פורסם בנבו] סעיף 13:

"לטעמי, אין חשיבות של ממש לשאלה כיצד ובאיזו דרך באו לעולם הליכי הכריכה, אם עלידי ציון הדבר בכתב התביעה ואם במהלך ההתדיינות בפני בית הדין הרבני. כריכה אינה חייבת להיעשות בדרך פורמלית מוגדרת."

וכן ראו גם [בבג"ץ 8533/13 פלונית נ' בית הדין הרבני הגדול ואח' \[פורסם בנבו\]](#) (29.6.2014) פסקה 28 לחוות דעתה של המשנה לנשיא השופטת נאור:

"כפי שנפסק, כריכה אינה חייבת להיעשות בדרך פורמלית מוגדרת ([בבג"ץ 5679/03 הנזכר לעיל](#), פסקה 13 לפסק דינו של הנשיא א' ברק). כשם שניתן לכרוך סוגיה מסוימת בתביעת הגירושין עצמה, כך אין מניעה לעשות כן במהלך הדיון בפני בית הדין הרבני, בעוד תביעת

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הגירושין תלויה ועומדת (שם; בג"ץ 566/81 עמרני נ' בית הדין הרבני הגדול, פ"ד לו (2) 1 (1982)). לראיה, לא רק התובע גירושין רשאי לכרוך עניינים נספחים לגירושין בתביעתו, כי אם גם הנתבע (ראו, למשל: עניין גורוביץ, עמוד 18). " (הדגשה לא במקור)

ועיין גם בפס"ד מאת ביה"ד בירושלים (בתיק 1-21-6350) שהסביר הגר"ש רוזנטל שליט"א שכן הדין גם על פי הלכה, שאף הנתבע יכול לדרוש את בירור מכלול התביעה כאשר עלול להפסד אם לא ייעשה כן, וכתב:

"במקום שהאשה תבעה את הבעל לגירושין בפני ביה"ד, א"כ ודאי שהנתבע בתביעת הגירושין זכאי לדרוש מהתובעת שתברר כל תביעותיה בביה"ד, שהרי במקום שיש לו הפסד זכאי אף הנתבע לכוף התובע לסדר כל תביעותיו בפני ביה"ד ביחד, וכמבואר לעיל.

ואפילו כשהתובעת רוצה להסתלק לגמרי מתביעתה ומהדין ולסגור את התיק, ואפילו לו יהי שאין בכוונתה לתבוע התביעות במקום אחר, נראה ודאי שאין ביה"ד צריך להענות וכמו שכתב הרשב"א בתשובותיו (ח"א סי' אלף ע"ז), במי שיש לו זכות על קרקע חבירו והראה לבית דין ושתק דמיד נעשה בעל דבר ואינו יכול להסתלק אלא לדון על פי השטר כי יכול לומר הנתבע יגמור טענתו דזיילי נכסיה [=נזדלזלו נכסיו] והדין עמו כדקיימא לן דפעמים נזקקין לנתבע תחלה והיכי דמי דזיילי נכסי, ע"כ, הרי שבאופן דזיילי נכסיה אין התובע יכול להסתלק מן הדין והנתבע יכול לדרוש המשך הדיון."

א"כ, אין ספק שהתביעה הרכושית של הבעל אשר הוגשה בשעתו ביום 23.2.2021 נכרכה כדין בתביעת הגירושין של האשה. כמו"כ, אין ספק שתביעת הגירושין של האשה היתה כנה, כפי שאמרה בדיון הראשון שהיא נחרצת להתגרש. כמו"כ, יש לקבוע שהתביעה הרכושית של הבעל היא כנה, כאשר פירט בה את מכלול הרכוש של הצדדים – חשבונות, זכויות מעבודה, כלי רכב, משק ע"ש הבעל טרום הנישואין, והלוואות, וכן נעשה מתוך רצון ליעילות בהסדרת ממונם של הצדדים טרום הגירושין, בפרט כאשר היתה תלויה ועומדת מנגד תביעת כתובה בסך 156,000 ש"ח, כפי שעולה אף מפרוטוקול הדיון:

"ב"כ האישה: שיכרוך כמו שצריך [...]

ביה"ד: דנים במשק באיזשהו מקום? מה הטעם לדון בכתובה כאשר ייתכן שתקבל חצי משק?

ב"כ האישה: אפשר להתגרש ואח"כ לדון בכתובה בקיזוז הנושא הרכוש, מוכנים להקפיא את הכתובה עד לאחר סיום הדיונים ברכוש [...]

ב"כ הבעל: אין תביעה רכושית בביהמ"ש אז על מה מדובר? אני מוכן שזה יידון כאן."

גם בתביעת הגירושין שהגיש הבעל בהמשך ביום 8.6.2021, כתב ב"כ הבעל:

"מאחר והנתבעת חפצה בגירושין ואינה מוכנה לכל ניסיון שלום בית אזי יתבקש כב' בית הדין לדון בחלו[קת] הרכוש המשותף של הצדדים."

נוסיף עוד, שבמצב הנתון, בו האשה עוזבת את הבית ותובעת גירושין, על אף שזכותה לתבוע כתובה, ברור שאין לראות באמירת הבעל שמוכן לתת גט בשלילת כתובתה של האשה אמירה של חוסר כנות והתניה בחוסר תום לב. כשם שזכות האשה לתבוע את כתובתה, עומדת זכות לבעל לטעון שהאשה אינה זכאית לכתובה, וגם שהוא רוצה לדעת "כיצד הוא יוצא מהנישואין" לכן אין זה מצביע על חוסר כנות.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אף שלא צרף הבעל מסמכים תומכים בכתב התביעה לחלוקת הרכוש, העדר מסמכים אינה בהכרח מעידה על חוסר כנות, וכפי שכתב כב' הנשיא שמגר ב וכן בע"א 739/87 חדוה בבלי נ' שמואל בבלי (לא פורסם):

"אינני מקבל את הטענה כי הכנות אשר בכריכה תיבחן לפי השאלה אם מי שתובע את הגירושין הביא בכתב התביעה פירוט מלא וממצה של כל רכוש. פירוט כאמור יכול ויידרש במהלך הדיונים, אך אין לקבוע ככלל שהוא חייב להיות מובא במלואו ובאופן ממצה בתוך התובענה דווקא."

בנסיבות העניין בתיק זה, אין סיבה לחשוב שהעדר המסמכים מורה על חוסר תום לב, הברחת רכוש, או העדר מוכנות לדון בכנות בענייני הרכוש בפני ביה"ד. הבעל פרט במלואו את הרכוש, אותו רכוש אשר האשה הזכירה בתביעתה לביהמ"ש, והחסר במסמכים יכול לבוא לידי תיקונו במהלך הדיון בפני ביה"ד (וראה גם בג"צ 5747/03).

א"כ, אין ספק שהתביעה הרכושית של הבעל מיום 23.2.2021 נכרכה בתביעת הגירושין של האשה, ועומדת במבחן המשולש של תביעת גירושין כנה, כריכה כנה וכדין.

ביה"ד אף הוציא החלטה בענין הרכושי, כאשר חתם ביום י"ז באייר תשפ"א (29.04.2021) על פסיקתא לגילוי מסמכים של חשבונות האשה. נמצא שביה"ד אף החל לדון בתביעה הרכושית של הבעל ("דן ופסק").

העובדה שקיימות ממילא תביעות משמורת ומזונות בביהמ"ש אין בה כדי לפגום בכריכה הכנה, ואין צורך שלשם כריכה ו"חיסול יעיל" של מחלוקות בני הזוג יתנהלו כל ההליכים תחת קורת גג אחת. מעשים בכל יום שתביעות מסוימות נכרכות בביה"ד ותביעות אחרות מתבררות בביהמ"ש. נעיר עוד, שהאשה התמהמהה לאחר תביעת הגירושין שלה במשך חודש וחצי, ולא הגישה תביעה רכושית בשום ערכאה, עד שהבעל הגיש תביעה כרוכה בביה"ד הרבני.

באמור לעיל, מתבטלות מאליהן רוב רובן של טענותיו של ב"כ האשה נגד סמכות ביה"ד.

לפלא על ב"כ האשה המלומד, אשר הביא הרבה מקורות בענין סמכות הכריכה, לרבות בג"צ 5679/03, שנעלם ממנו מהאמור בפס"ד זה עצמו שניתן לכרוך תביעה לחלוקת רכוש בתביעת גירושין של הצד השני. אף לא נמצאה בדבריו התייחסות או מענה לנקודה זו, אשר רמז אליה ביה"ד בהחלטתו בענין הגשת סיכומים כדי לקבל מענה על כך במה שכתב: "ב"כ האשה בתוך תגובתו, שולל את סמכות ביה"ד בחלוקת הרכוש, למרות שתיק חלוקת הרכוש נפתח כבר מיום 23.2.2021".

לאור האמור, ברור שהתביעה הרכושית שהגישה האשה בביהמ"ש ביום 19.05.2021 הוגשה שלא כדין ובהעדר סמכות, כאשר באותה עת כבר היתה תלויה ועומדת תביעה קודמת של הבעל בביה"ד.

כל מה שיש לדון הוא האם בסגירת התיק של תביעת הגירושין של האשה ע"י ביה"ד, התבטלה עם זה ממילא הכריכה של התביעה הרכושית של הבעל.

גם לזה יש לענות בשלילה, משלושה טעמים, אשר כל אחד עומד בפני עצמו, וכ"ש בצירוף כולם יחד.

א. כבר ציין ב"כ הבעל את האמור בסעיף עח לתקנות הדיון בבתי הדין בענין בקשת בעל דין הרוצה לבטל תביעה שהוגשה על ידו (הדגשה לא במקור):

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

” (3) הוגשה בקשה, כאמור, אחרי שהנתבע או המשיב הוזמנו לדין – יועבר העתק הבקשה לנתבע או למשיב [...]”

(6) ההחלטה אם לקבל את הבקשה, כאמור, או לדחותה מסורה לשיקול-דעתו של בית-הדין.

(7) בהחליטו בעניין הבקשה יחליט בית-הדין גם בדבר ההוצאות אשר נגרמו עקב התביעה או הבקשה, ועקב הבקשה – לביטולה.

(8) החליט בית-הדין שלא להיעתר לבקשה, רשאי בית-הדין לפסוק בהתאם לחומר שבתיק או לתת הוראה אחרת בדבר המשך הדיון.”

לאור התנגדות הבעל לסגירת התיק, בית הדין דחה פעמיים את בקשתו של ב"כ האשה לסגור את התיק של תביעת הגירושין, וקבע שהעניין ידון בדין.

רק לאחר שהגיש הבעל תביעת גירושין מטעמו, אשר היוותה המשך ישיר להליך הגירושין המתנהל מכבר בין הצדדים, הורה ביה"ד בדין יחיד לסגור את תיק הגירושין של האשה.

יש להבהיר שהוראה כזו לסגירת תיק בדין יחיד בנסיבות הנוכחיות היא הוראה מנהלית בלבד, ומעולם לא נדחתה ולא נמחקה עצם תביעת הגירושין הקיימת בין הצדדים, אשר בית הדין ממשיך לדון בה עד היום, ואין בזה דמיון לאמור בבג"ץ 8497/00, שהזכיר ב"כ האשה בסיכומיו, כאשר נדחתה תביעת הגירושין באופן ברור ונפסק שאין לחייב את הצדדים בגירושין.

נקודה זו הובהרה בדברי הגר"ש שפירא שליט"א בפס"ד של ביה"ד בנתניה (תיק -21-5149-2) מיום כ"ט ניסן תשס"ט (23.04.2009), אשר באר שמחיקת תביעה לגירושין ודחייתה הינה החלטה שיפוטית אשר אינה יכולה להיעשות בדין יחיד, ולכן יש לראות את סגירת התיק בדין יחיד כסגירה מנהלית והרדמתה בלבד. עיי"ש שסיכם את העניין:

”לאור כל מה שהארכנו וביארנו, יש לקבוע שמכיון שהחלטת הסגירה ניתנה על ידי דין יחיד, להחלטה זו לא יכול להיות תוקף משפטי הקובע את מחיקת התביעה, וזאת מפני שעפ"י חוק מתן החלטה שיפוטית של מחיקת התביעה בדין אחד הינה החלטה שיפוטית נטולת סמכות. ומשכך לא יכול להיות לה תוקף. ולפיכך יש לקבוע שהחלטה שניתנה על ידי דין יחיד אחת הינה סגירה מנהלית בלבד ואין בה משום מחיקת התביעה. ולפיכך לא פקעה סמכותו של בית הדין.”

הדברים הם קל וחומר לנידו"ד כאשר הבעל מתנגד למחיקת התביעה (כאשר בנידון שם היתה בבקשה משותפת), וכפי שהביאו שם מדברי הגר"א שפירא זצ"ל בפד"ר (כרך יא עמ' 382-383):

”היוצא מכל הנ"ל הוא שלא רק לתובע יש הזכות לתביעה מביה"ד לעשות אתו צדק, אלא גם הנתבע זכאי לתבוע שיעשה צדק אתו מול תביעת התובע, ולא יהיה תלוי רק בקפריזות של התובע שברצונו יזרוק טענות, ואם יהיה כדאי לו יפסיק את הדיון וישמור לעצמו זכות להכריחו שוב כשירצה, אלא הנתבע רשאי לומר לביה"ד דינו דינאי ולא להשאיר עילת תביעה, שיש בה משום נזק לנתבע בהיותה תלויה ועומדת, וזהו היסוד לתקנה שאין סוגרים תיק על פי בקשת התובע בלבד, אלא ביה"ד שומע הצדדים ורק כשמשתכנע שהפסקת הדיון באמצע לא תגרום תקלה והפסד לנתבע, סוגר את התיק.”

אכן, ביה"ד נעתר לבקשת האשה לסגירת התיק אולם הסגירה נעשתה לאחר שהבעל פתח תיק גירושין מטעמו, וביה"ד ראה בכך המשך ישיר ורצוף בנושא הגירושין המתנהל בין הצדדים, כאשר מטעם מנהלי הורה לסגור את התיק הרשום על שם האשה ולהעביר את הדיון לתיק הרשום

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

על שם הבעל. על כן, סמכות ביה"ד מתביעת הבעל המקורית לחלוקת הרכוש הכרוכה ממשיכה ג"כ באופן ישיר ורצוף. נקודה זו הובהרה בפס"ד מביה"ד נתניה הנ"ל.

ב. עוד נבהיר, שהתובענה לחלוקת רכוש אשר הגישה האשה לביהמ"ש ביום 19.5.2020 הוגשה ללא ספק בלא סמכות, והיה ראוי לביהמ"ש לדחותה על הסף. האמור באותו כתב תביעה: "למען הגילוי הנאות יובהר כי הנתבע הגיש תביעה בענייני רכוש בבית הדין הרבני (לא כרוכה ולא כדין), וללא הסכמת האישה אין לביה"ד הרבני סמכות לדון בענייני רכוש", אינו נכון ומתעה, כפי שהתבאר לעיל. תביעת הבעל מיום 23.2.2021 לחלוקת הרכוש בביה"ד נכרכה כדין ובכנות לתביעת הגירושין של האשה, והיתה תלויה ועומדת בפני ביה"ד באותה עת, ואינה נזקקת כלל להסכמת האשה. ביה"ד אף דן ופסק בה, והוציא צו גילוי מידע לתדפיסי האשה. ביה"ד אף נמנע בהתחלה מלסגור את תיק הגירושין של האשה, לאור התנגדות הבעל. א"כ, בעת הגשת התובענה בביהמ"ש, וכן בחודש שלאחריו עד לסגירת התיק בביה"ד, ברור שבית המשפט לא קנה סמכות.

בקשת הבעל לשלום בית והגשת תביעת גירושין, אשר כרך בה שוב את תביעתו לחלוקת רכוש, עוד לפני שביה"ד הסכים לסגור את תיק הגירושין של האשה. גם תביעה כרוכה זו עומדת ב"מבחן המשולש", והרי היא כנה שכן כבר בכתב ההגנה העלה הבעל טענות קשות כלפי האשה, ואם כי בכל זאת טען מראש לשלו"ב, בכתב התביעה לגירושין כתב:

"בדיון שוב התובע חזר על רצונו הכן לשלום בית כן ואמיתי, ואולם האישה הייתה נחרצת בדעתה להתגרש [...]"

הנתבעת [...] ביקשה למחוק את תביעתה לגירושין בחוסר תום לב מובהק ולהמשיך לנהל את "המערכה" נגד התובע בבית משפט לענייני משפחה, לרבות את ענייני הרכוש [...]"

בנסיבות אלה התובע אינו רוצה להיות נשוי על הנייר, ועגון. לא ייתכן להשאיר את המצב כפי שהוא, לא חיי נישואין תקינים ולא גירושין."

יש לקבל את דבריו כפשוטם, שאם כי היה מעדיף שלו"ב, במצב הנתון בו אין מתקיים שלו"ב, אדרבה, מתנהלים מערכות בביהמ"ש מסביב לענייני פירוד בין הצדדים, הוא תובע גירושין, שלא "להיות נשוי על הנייר, ועגון".

כמו כן, הכריכה היתה כדין, שכן ניתן לכרוך את חלוקת הרכוש, וטרם רכש ביהמ"ש סמכות בנושא (מכיון שבאותה שעה היתה תלויה ועומדת כריכתו הקודמת), וכן הכריכה היתה כנה, שחזר ופרט בה את מכלול הרכוש של הצדדים עליו יש לדון.

נמצא, שגם אם לא נתייחס לתביעת הגירושין של הבעל כהמשך ישיר ורצוף של התביעה של האשה שהיתה קיימת בביה"ד, כפי שכתבנו לעיל, בכל זאת ביהמ"ש אינו רוכש סמכות בשום שלב, שכן התובענה שם הוגשה מראש שלא כדין בחוסר בסמכות, וקודם שנסגר התיק בביה"ד – אשר היה מאפשר הגשת תובענה בביהמ"ש – כבר הגיש הבעל תביעת גירושין כרוכה נוספת בביה"ד. א"כ, מעולם לא פקעה הסמכות מידי ביה"ד, ולא היה חלון של פרק זמן בו נוכל לומר שהסמכות עברה כדין לביהמ"ש.

ג. נוסף ונאמר, שטענת הבעל שהאשה עשתה "תרגיל משפטי" ונהגה בחוסר תום לב ראוייה להתקבל, ויש לכך רגליים לדבר:

1. כאמור לעיל, התקיים דיון בין הצדדים ביום י' באדר תשפ"א (22.02.2021). למרות טענת הבעל לשלו"ב, ולמרות החלטת ביה"ד למחרת הדיון בה המליץ לצדדים לשקול את החלטתם להתגרש, לא חזרה בה האשה מתביעת הגירושין למשך שלושה חודשים. רק

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

- לאחר שהגיש הבעל פסיקתא לגילויי חשבונות האשה, "התעוררה" האשה לבקש סגירת התיק.
2. בבקשתה לסגירת תיק הגירושין, האשה העלימה את העובדה כי יום לפני כן פתחה תיק לחלוקת רכוש בביהמ"ש. אין ספק שמי שתובעת חלוקת רכוש עיניה נתנה בגירושין, ואינה שואפת לשלו"ב! חוסר התום לב אכן ניכר כאן בצורה ברורה!
3. גם בבקשתה לסגירת התיק, לא הזכירה האשה מעולם רצון לשלו"ב, אלא כתבה ש"אין טעם בניהול תביעת גירושין" וש"אינה מעוניינת להתגרש כעת". וכן בבקשה החוזרת: "שאינה מעוניינת לנהל את תביעתה כעת". גם בדיון לאחר מכן ביום כ"ח בסיון תשפ"א (08/06/2021) התפתלה האשה מספר פעמים לשאלת ביה"ד על עמדתה כלפי גירושין: "לא כרגע", "לא יודעת", "הכניס אותי למצב של בלבול", "על התהליך כולו". וכן לגבי האפשרות של טיפול ושלו"ב: "לא יודעת עדיין", "אולי", "מוכנה לשקול". הרי שהאשה מעולם לא היתה מוכנה לומר בפה מלא שחוזרת בה מרצונה ותביעתה להתגרש באופן כן, ורצונה כעת בשלו"ב. במצב כזה אין טעם לבקש סגירת תיק הגירושין, ואם אכן היה לה ספק בתביעת הגירושין יכלה להקפיד את התיק כפי שעשה הבעל. לכן נראה שהרצון לסגירת התיק נובע מסיבות טקטיות.
4. טענת ב"כ האשה בסיכומים ש"אין צורך בשום 'תרגיל משפטי' כאשר אין סמכות לביה"ד לדון בתביעת רכוש, מעולם לא רכש סמכות...", אינה נכונה כלל, כאשר התבאר לעיל שביה"ד אכן רכש סמכות בכריכת הבעל את ענין הרכוש לתביעת הגירושין של האשה, ורק דרך משיכת תביעת הגירושין ציפתה לבטל את סמכות ביה"ד הקיימת.
- גם מטעם זה היה ראוי לבטל את ההחלטה מיום כ"ח בסיון תשפ"א (08.06.2021) לסגור את תיק הגירושין של האשה, לסכל את מזימתה, כפי שנכתב בפסה"ד הנ"ל מביה"ד בנתניה:
- "אף אם היינו קובעים שמחיקת התביעה שנעשית על ידי דיין אחד, יש לה תוקף משפטי על פי החוק. בנסיבות המקרה שלפנינו, דינה של החלטה זו להתבטל, מפני שהגשת הבקשה מצד האשה היה בחוסר תום לב ומתוך כוונה להטעות את הבעל ואת בית הדין [...]"
- אין ספק לבית הדין שבנסיבות הענין, טענת הבעל הינה טענה צודקת והבעל ובית הדין הוטעו על ידי האשה וב"כ [...]"
- הזמן הקצר שעבר ממועד ביטול התביעה למועד שבו הוגשה התביעה לבית המשפט, מורה שמלכתחילה לא היתה כוונה כנה מצד האשה לחזור לשלום בית, או לנהל מו"מ מבלי להזקק לערכאה משפטית, וכל מטרת הגשת הבקשה היתה כדי להערים על הבעל ועל בית הדין, להפקיע סמכות בית הדין וזאת בכדי להגיש התביעה בערכאה אחרת [...]"
- הכלל היסודי הנדרש מכל מי שמגיש תביעתו בפני ערכאה שיפוטית, היא התנהלות בתום לב. וכמו שכותבת האשה בתביעתה לבית המשפט ובסיכומיה לבית הדין, שיש לקבוע שלבית דין אין סמכות שיפוטית מפני שהבעל נהג בהגשת תביעתו בחוסר תום לב, וברור שאותה תביעה נדרשת גם מן האשה עצמה [...]"
- הנה כמו שהגשת תביעה בחוסר תום לב לא מקנה סמכות למגיש אותה, הוא הדין בנידון דידן, מכיון שהגשת הבקשה היתה בחוסר תום לב, ומתוך הטעית הבעל ובית הדין, דינה של ההחלטה למחיקת התביעה על פי בקשה שהוגשה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בחוסר תום לב להתבטל. ומשכך החלטת בית הדין למחיקת התביעה וסגירת התיק בטלה.

הדברים יפים אף לנידו"ד. אולם, אין צורך למעשה בנידו"ד בביטול ההחלטה מהנימוקים לעיל, שגם לאחר סגירת תיק הגירושין של האשה – הסמכות בענין חלוקת רכוש נותרה לביה"ד.

הוצאות משפט

לאחר העיון, יש לחייב בנידו"ד את האשה בהוצאות משפט, וכפי שהתרה בה ביה"ד בהחלטתו מיום כ' בתמוז תשפ"א (30.06.2021):

"ב"כ האשה בתוך תגובתו, שולל את סמכות ביה"ד בחלוקת הרכוש, למרות שתק חלוקת הרכוש נפתח כבר מיום 23.2.2021 [...]

ככל שיתברר שהטענה נגד סמכות ביה"ד היא טענת סרק, ובפרט אם יש בכך חוסר תום לב כפי שטענו הבעל וב"כ, ביה"ד ישקול חיוב הוצאות הן לצד השני והן לאוצר המדינה עבור הטיפול בנושא הסמכות."

לאור האמור, ומאחר שאין כל בסיס לטענת האשה וב"כ לחוסר סמכות ביה"ד, ואף לא הייתה התייחסות ממשית בסיכום שהגישו לכך שהבעל פתח תיק כבר מיום 23.2.2021, הרבה לפני שהאשה פתחה תיק בביהמ"ש.

יודגש, כי ההסתייגות של ביה"ד בדרך כלל מלהשית הוצאות משפט נובע מהתפישה ההלכתית ששערי בית הדין פתוחים לכל מבקש לברר את תביעתם שמה, ושאינן לחייב את המפסיד בדין על כך שרצה לקבל את יומו בביה"ד ולהשמיע את טענותיו שם. לא כן הדבר כאשר מדובר בהליך הפוך, כאשר צד אחד טוען נגד סמכות ביה"ד ומסרב לעמוד בפניהם לדין, ומנסה לשלול מהצד השני את האפשרות להשמיע בביה"ד את טענותיו, בפרט כאשר הטענה לחוסר סמכות מלווה בחוסר תום לב. כאן, אדרבה, יש לחייבו על טענתו השגויה בהוצאות אשר גרם לצד השני כדי לכופו לעמוד עמו בדין, כמש"כ בשו"ע (חו"מ סימן יד סעיף ה):

"המתחייב בדין אינו חייב לשלם לשכנגדו יציאותיו אע"פ שהזקיקו לדון בעיר אחרת וה"מ דלא מסרב למיקם בדינא [=לעמוד בדין] אלא שרוצה לדון בעיר אחרת אבל אם היה מסרב לבא לב"ד והוצרך התובע להוציא הוצאות לכופו לירד לדין חייב לפרוע לו כל הוצאותיו."

לכן, ביה"ד מחייב את האשה בסך 1,000 ש"ח הוצאות משפט לבעל, וכן סך 1,000 סך לאוצר המדינה בדחיית הטענה לחוסר סמכות ביה"ד.

מסקנה

לאור כל הנ"ל, ביה"ד קובע:

- א. הסמכות לדון בחלוקת רכוש נתונה לביה"ד.
- ב. האשה חייבת בהוצאת משפט בסך 1,000 ש"ח לבעל וסך 1,000 לאוצר המדינה. יש להעביר עותק של פס"ד זה למרכז לגביית קנסות. ניתן לפרסם לאחר השמטת פרטי הזיהוי של הצדדים. ניתן ביום כ"ז באב התשפ"א (05/08/2021).

הרב אהרן דרשביץ – אב"ד   הרב עובדיה חפץ יעקב   הרב אברהם צבי גאופטמן

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

עותק זה עשוי להכיל שינויי ותיקוני עריכה